

GŁOS OBYWATELA

GAZETA POLITYCZNA, SPOŁECZNA, NAUKOWA, LITERACKA I SPORTOWA.

Rok II.

Redakcja i Administracja: Rynek Kościuszki № 9, telefon № 10-06. w Grodnie, Orzeszkowej 3.

№ 234. (305)

Prace przygotowawcze do II-gich Targów Północnych

W związku ze zbliżającym się terminem otwarcia Targów Północnych, Komitet wykonawczy wileński odbył szereg posiedzeń poszczególnych sekcji, na których był specjalnie delegowany sekretarz Komitetu białostockiego p. inż. Michalowski.

Na zebraniu sekcji przemysłu ludowego z udziałem prezesa Towarzystwa „Krajan” p. inż. Malinowskiego ustalono podział stoisk na Targach i Wystawie oraz omówiono w szczegółach sprawy organizacyjne.

Województwo białostockie w dziale przemysłu ludowego i sztuki ludowej wystawia w dwóch dużych salach ekspozycję głównie wyrobów tkackich, pochodzących z Kurpiów, powiatu sokólskiego i grodzieńskiego. Z powiatu bielskiego będą przysyłane na Targi kilimy i dywany ze znanej wytwórni p. Ciecierskiego w Batkach. Z powiatu sokólskiego bardzo ładne wyroby zadeklarował p. Łozowski. Projektuje się urządzenie wnętrza chaty kurpiowskiej z charakterystycznymi upiększeniami.

Poza działem tkackim na Wystawie ujrzymy wyroby ceramiczne z okolic Porozowa, powiatu wolkowskiego, oraz z rejonu Skidla, powiatu grodzieńskiego. Przemysł koszykarski obselany będzie również przez szereg wyrobów ludowych.

Oprócz województwa białostockiego udział w Wystawie i Targach Wileńskich weźmie w dziale przemysłu ludowego także województwo wileńskie, które projektuje wystawienie znacznej ilości eksponatów miejscowego pochodzenia. Co się tyczy województwa nowogródzkiego, to reprezentowane ono będzie w mniejszych rozmiarach, niż to projektowało się początkowo, ze względu na niemożność przeprowadzenia prac organizacyjnych w szerszym zakresie.

Estonia zgłosiła swój udział w Wystawie Wileńskiej i zamierza przysłać do 600 eksponatów z różnych działów wytwórstwa ludowego. Przyczyni się to do wzajemnego zbliżenia kulturalnego obu państw zaprzyjaźnionych i da możliwość poznania cech i właściwości etnicznych ludu estońskiego.

Prace sekcji rolnej omówimy w numerze następnym.

S. M.

Odjazd Polskiej delegacji na nadzwyczajną sesję Międzynarodowego Instytutu Statystycznego w Tokio.

Onegdaj drogą na Moskwę i przez Syberję wyjechała do Tokio polska delegacja na sesję nadzwyczajną Międzynarodowego Instytutu Statystycznego. Na zdjęciu (od lewej) dr. Piskalkiewicz, Edward Sztrem, delegat rządu, i prof. Z. Limanowski.

Współpraca Reichswehry z armją czerwoną

Paryz. Organ Kiereńskiego „Dni” zamieszcza artykuł oficera lotnictwa sowieckiego Wojtki, który uciekł z armii czerwonej i przebywa obecnie w Paryżu, jako emigrant. Wojtek potwierdza fakt współpracy niemieckiej Reichswehry z armją czerwoną, twierdzi, że w r. 1925 dowództwo armii sowieckiej przekonało się, iż samoloty wojskowe, budowane pod kierownictwem inżynierów sowieckich, nie nadają się do dłuższego użytku.

Rząd sowiecki zwrócił się wówczas do rządu niemieckiego o wysłanie do Sowieców fachowców niemieckich.

Przy pomocy fachowców niemieckich, wśród których znajduje się wielu oficerów niemieckich armii cesarskiej, wojskowe sowieckie lotnictwo zostało zreorganizowane i zaopatrzone we wszystkie zdobycze nowoczesnej techniki. Wojtek wylicza szereg nazwisk oficerów niemieckich, pracujących od kilku lat w wojskowym lotnictwie sowieckim.

Widmo głodu w Rosji Sowieckiej

50 gramów mięsa dziennie na osobę

Moskwa 4.IX. (PAT.) Nowy projekt rządowy przewiduje zmianę norm mięsa dla ludności pracującej. Przeciętna norma, jaką w roku przyszłym mają otrzymywać osoby pracujące, wynosi 100 gramów

mięsa na 2 dni, robotnicy niektórych uprzywilejowanych przemysłów, mają otrzymywać przez 264 dni w roku po 200 gramów na osobę dziennie.

Von Bühlow główną sprężyną polityki zagranicznej Rzeszy

Berlin 49. (PAT.) W związku z informacjami o wejściu do delegacji niemieckiej na zgrupowanie

Ligi Narodów sekretarza stanu von Bühlowa, jeden z dzienników demokratycznych ogłasza sensacyjne rewelacje o roli, jaką von Bühlow odegrać miał ostatnio w zakulisowej polityce niemieckiej.

Według tych rewelacji Koła Ligi Narodów uważają von Bühlowa za osobistość wysuniętą przez niemieckie czynniki polityczne w tym celu, ażeby nadal polityce zagranicznej Rzeszy ton bardziej zdecydowany niż obecnie. Kandydatura von Bühlowa nie była za życia ministra Stressemanna brana poważnie pod uwagę. Młody von Bühlow i ministrem Treviranusem Istnieć ma solidarna współpraca, do której to grupy należąć ma również syn prezydenta Rzeszy pułkownik Hindenburg, odgrywający rolę łącznika między poszczególnymi resortami. W genewskich kołach politycznych, informuje wspomniany dziennik, panuje obawa, że minister Curtius został zepchnięty na dalszy plan w kierownictwie polityki zagranicznej Rzeszy. Nie wolno zdaniem tych kół bagatelizować wpływu grupy skupiającej się około osoby von Bühlowa.

Oficer bułgarskiego sztabu generalnego szpiegiem

Wiedeń. Z Sofji donoszą: Pułkownik Marynkowicz, do niedawna zastępca szefa jednego z oddziałów Sztabu Generalnego, popelniał samobójstwo. Według u-porczywie krataczych pogłoszek, Marynkowicz miał uprawiać szpiegostwo na rzecz jednego z państw sąsiednich.

Wiedeń, 49. (PAT.) Dzienniki wiedeńskie donoszą z Sofji. W związku z samobójstwem pułkownika Marynkowicza pisze prasa,

że władze wpadły na trop ogromnej organizacji szpiegowskiej na rzecz Rumunii i Jugosławii. Znamieniem jest że na wiadomość o samobójstwie Marynkowicza u-siłował odebrać sobie życie także jego adiutant kpt. Alegdziewicz, zdolano jednak go uratować. Mówią, że śledztwo objęło również urzędników policji politycznej z czego można wnioskować, że afera zatacza szersze kregi.

Tragiczny lot pilotów--rezerwistów

Warszawa, 49. (PAT.) Dział około godziny 10.30 samolot wojskowy, pilotowany przez plutonowego rezerwy Leona Pedzickiego i obserwatora szeregowca obsługi technicznej, rezerwistę Jerzego Marjana, lecąc nad ulicą Kopieńskiego, zaczął sterem o komin domu Nr. 11, przy tejże ulicy i uderzył przodem w szczyt domu Nr. 7. — Skutkiem zderzenia nastąpił wybuch zbiornika z benz-

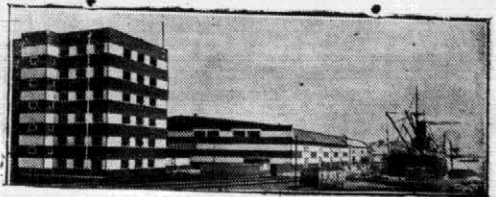
zyna. Piloty samolot zawisł na przewodnikach elektrycznych, lotnicy, zaś wpadli razem z motorem na dom parterowy drewniany Nr. 9, przy ul. Kopieńskiego, wskutek czego powstał pożar domu. Lotnicy ponieśli śmierć na miejscu, zaczął się w pobliżu miejsca katastrofy, a mianowicie Władysława Lingenbard lat 32, oraz Genowefa Roguska odniosły ciężkie obrażenia.

Napad na posterunek policji angielskiej

Kalkuta, 49. (PAT.) Donoszą z Chulny, że grupa policjantów na posterunku podmiejskim, zatakowana została przez tłum Hindu-sów. Kilkunastu policjantów od-

niosło rany. Policja dała ogień. Nie stwierdzono dotychczas czy są zabieli i ranni ze strony następującego tłumu.

Wielki Przemysł w Gdyni

Suszarnia ryżu, pod magazyny której podchodzą bezpośrednio olbrzymie okręty z suszonym ryżem wprost z Indji

Król przemytników i podziemi wypuszczony na wolność

Berlin 49. (PAT.) W aferze aresztowanego onegdaj przez policję niemiecką króla przemytników i podziemi z Nowego Jorku Jack'a Diamanta zaszedł w tej ostatniej chwili sensacyjny zwrot, wskutek którego władze niemieckie znalazły się w sytuacji bardzo kłopotliwej.

Policja otrzymała od tamtejszego konsula amerykańskiego list z wywodami, że władze niemieckie nie przypisują wagi do zatrzymania Diamanta w areszcie i nie będą żądały wydania go w swoje ręce. Na temat tego kroku władz amerykańskich krąży różne pogłoski, które przypominają, że policja nowojorska przed kilku miesiącami jeszcze rozpisala listy gończe za Diamantem, podejrzewając o go udział w morderstwie.

Diamanta aresztowano wówczas i wkrótce potem wypuszczono na wolność, ponieważ śledztwo nie wykazało żadnych dowodów winy. Listy gończe, wysłane między innymi do policji niemieckiej, nie zostały jednak cofnięte.

W wykonaniu zleceń, otrzyma-

nych od przyrządu policji w Berlinie, policja w Aquisgranie zaaresztowała Dyamanta, przypuszczając, że chodzi o zbiegłego przed pościgiem przestępcę.

Chcąc pozbyć się nie milego gościa, który przybył do Niemiec w celach kuracyjnych, władze niemieckie zdecydowały się wydalić go z granic Rzeszy, zezwolono mu jednak na 4-tygodniowy pobyt w jednej z miejscowości kuracyjnych Niemiec.

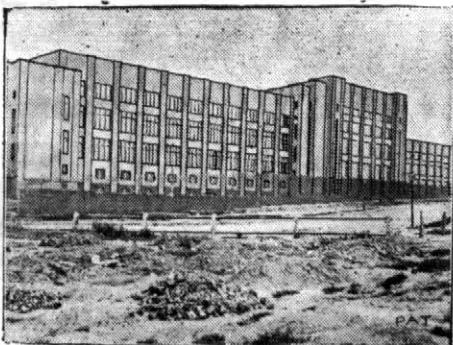
Nowy Rząd Północnych Chin

Moskwa 49. (PAT.) W północnych Chinach utworzony został nowy rząd z Yen Si-Szanem na czele.

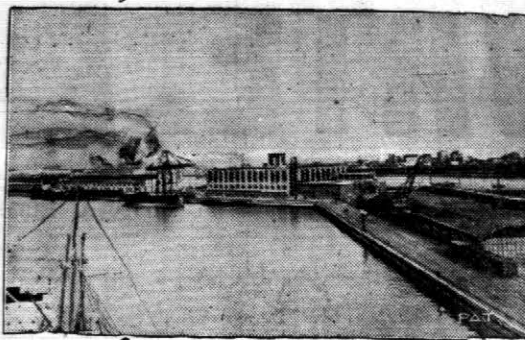
WIADOMOŚCI TELEGRAFICZNE

Genewa, 49. (PAT.) Wczoraj rozpoczął obrady komitet finansowy Ligi Narodów, w którym bierze udział członek tego Komitetu p. profesor Feliks Młynarski.

Nowowzniesiony gmach państwowej wytwórni papierów wartościowych przy ulicy Romana Sanguszki (obok fortu legionów w Warszawie).

Basen Marszałka Piłsudskiego w Porcie Gdyniskim.

Przy nadbrzeżu tego basenu pobudowano w ostatnich czasach szereg monumentalnych gmachów i wielkich magazynów portowych.

Pogłoski przedwyborcze

Warszawa (Tel. wł.). Jak obiegają pogłoski. Centrolew za wari już układowy. Z tym, że będzie to połączenie list lokalnych, jednak nie we wszystkich miejscowościach.

Obrady kongresu mniejszości narodowych

Genewa. 4.9. (PAT). Wczoraj rano zebrał się 6 ty kongres mniejszości narodowych pod przewodnictwem Dr. Wilfona, byłego posła słownego do parlamentu włoskiego.

Zeppelin przewlezie delegację niemiecką do oddania głosu.

Berlin. 4.9. (PAT). W dniu 14 b.m. w którym będą odbywać się wybory do parlamentu na obszarze Rzeszy, sterowiec „Hrabia Zeppelin” odleci do Genewy, skąd jak informuje prasa, zabierze członków delegacji niemieckiej do jednej z miejscowości, położonych na granicy szwajcarsko-niemieckiej.

Minister Kwiatkowski objął urząd

Warszawa 4.9. PAT. Dziś porwca ze Lwowa i obejmuje urzędowanie p. minister Kwiatkowski.

12 lat pod groźbą wyroku śmierci

Ktoby przypuszczał, że dziś jeszcze, 12 lat po wojnie światowej, zbierać się będzie smutne żniwo niemieckiej działalności szpiegowskiej z czasów wojny, działalności, która żadnymi środkami nie gwarantowała, by wszystkie prowadziły do jednego celu: ruczenia Europy pod podległość niemieckiej.

Huragan nad Oceanem

Nowy Jork 4.9. PAT. Według doniesień z Sawanny tamtejsze obserwatorium informuje, że huragan, który szalał na morzu koło wysp Antylskich skierował się ku Haiti, pustosząc wielkie obszary na przestrzeni koło San Domingo.

Wiadomości telegraficzne

Bisłogród 4.9. PAT. Wczoraj w Ministerstwie Spraw Zagranicznych odbyła się wymiana dokumentów ratyfikacyjnych konwencji rozjemczo-pojednawczej, podpisanej w Biadogrodzie w dniu 25 marca 1930 r. pomiędzy Bułgarią i Jugosławią.

Z życia P.O.W. i b. wojskowych w powiecie Szczuczajskim

Odbyło się w Szczuczajku posiedzenie Zarządu Powiatowego P.O.W. w obecności prezesa p. starosty Stefanausa. Poruszono cały szereg spraw organizacyjnych.

Do Warszawy przybyła wycieczka

Warsza 4.9. PAT. Onegdaj przybyła do Warszawy wycieczka literatów i dziennikarzy niemieckich. Wczoraj rano wycieczka zwiedziła pałac w Łazienkach, Stare Miasto, Zamek Królewski.

Przygotowanie wyborcze

Warszawa 4.9. PAT. Wczoraj generalny komisarz wyborczy sędzia Sądu Najwyższego p. Gzycki rozpoczął urzędowanie Komisarza

Wychowanie fizyczne w szkołach

Młody, a tak energicznie rozwijający się sport polski musi mieć zdrową podstawę, bez której nie będzie silnym i zdolnym do pełnego życia. Taką podstawą uzależniająca by sportu, jest wychowanie fizyczne w szkole.

Przed wyborami

Jak się dowiadujemy komisarzami wyborczymi w naszym województwie będą mianowani: Na V Okręg wyborczy (Białostocki) starosta grodzki p. Jan Mieszowski, na IV-ty (Ostrów-Mazowiecki) — starosta Witowski, na VI-ty (Grodziński) — starosta Robakiewicz, na VII-ty (Łomżyński) — starosta Skarżyński.

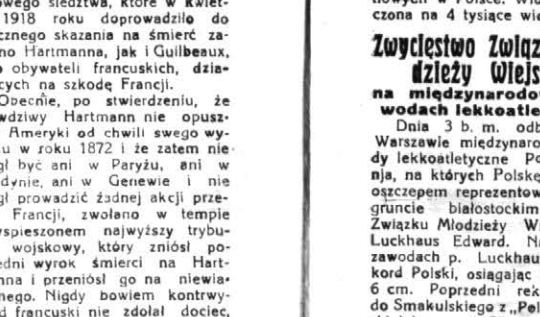
PIĘKNY WIECZÓR w teatrze „Palace”

Sympatyczni goście zjeżdżają na następny wieczór niedzielny do Białostocka. Oto Lopek Krukowski z zespołem przedziału rewiowych warszawskich wystąpi w teatrze „Palace” z nowym repertuarem.

CYRK „SPORT-PALACE”

Na krótki czas przybył do Białostocka i rozbił swe namioty przy ul. Wersalskiej cyrk „Sport-Palace”. Program przedstawień cyrkowych przewiduje m. in. sensacyjne, niecodzienne atrakcje, dotychczas w Białymstoku nie oglądanych.

Z Helu.

Porządowanie sieci rybackich.

Porządkowanie sieci rybackich. Paryż, w sierpniu 1930. L. K-ski.

Wyjazd P. Wojewody na teren powiatu łomżyńskiego

W dniu dzisiejszym p. wojewoda Kościelkowski wyjeżdża na teren pow. łomżyńskiego. Pobyt p. Wojewody w pow. łomżyńskim potrwa prawdopodobnie do dnia 7-go b.m.

WALKA ZE ZŁODZIEJEM NUCNYM

W Zwierzynicy, w jednym z domów letniskowych zamieszkiwał p. X., do którego w tych dniach, w czasie snu, wszedł przez okno złodziej. Celem dokonania kradzieży. Sposzrzęził to p. X., i chwycił złodzieja za kark, a że złodziej był silniejszy wywiązał się walka i kopnięciem w brzuch złodziej obwałdził właściciela mieszkania i przy pomocy drugiego wspólnika, stojącego na warcie przed oknem, uciekł, zabierając jedynie zegarek i skarpetki.

W HUCIE SZKLANEJ przy ul. Łąkowej panuje grabieżstwo

Robotnicy zajęci pracą w Hucie Szklanej znoszą różne przykrości: pierwsze to piekielne gorąco od czego wiednie szybko cetr, drugie to pleć mekha huty, który w tak ordynarnych słowach zwracają się do kobiet, iż te nie mniej zmuszone są płanąć ze wstydu, aniżeli od żeru tam panującego.

POŻAR W FABRYCE FINKLA

Wczoraj o godzinie 6 po południu w fabryce Finkla, przy ulicy Łąkowej 2, od iskry powstałej w kaskie ruchu meszyn, zapalił się warsztat w szarpiarni szmat. Przybyła w 4 minuty od chwili zaalarmowania Miejska Straż Pożarna ogień ugasiła. Straty nieznacne.

Tragiczny koniec sportu o majątek

W dniu 2 września w naktaku Rydzewo, powiatu łomżyńskiego, między Józefem Józwiakiem a Piotrem Ustaszewskim wyłknła gwałtowna sprzeczka na tle poruchów majątkowych, w czasie której Józwiak, nie panując nad sobą, strzelił do Ustaszewskiego z rewolweru, kładąc go trupem. Zabójce osadzono w więzieniu.

WYKRYCIE I aresztowanie bandy fałszerzy dolarowych

Policja białostocka aresztowała Antoniego Kozusko z Wójtowsk, gminy Kalinówka, powiatu białostockiego, wraz ze współwinnym Leonarodem Debsem, mieszkańcem Grodna, którzy operowali wśród włościan na terenie kilku gmin powiatu białostockiego, podrabiając i puszczać w obieg fałszywe banknoty 1-dolarowe. Trzeci współwinnik, rzekomo Karol Jasniński zdołał uciec i dotychczas ukrywa się. Fabrykacja fałszywych dolarów aresztowana Debś, jak się okazuje, jest już kilkakrotnie notowany i karany za podobne deliktów. Co się tyczy Kozusko to ten bezpośredniego udziału w podrabianiu nie brał. Fałszerze grasowali w powiecie białostockim od kilku miesięcy i zdemaskowani zostali dopiero w czasie kupna skretu do wozu u Gościły Józefa w Wójtowcach, któremu Kozusko zapłacił fałszywym banknotem 1-dolarowym.

Zwycięstwo Związku Młodzieży Wlejskiej na międzynarodowych zawodach lekkoatletycznych

Dnia 3 b.m. odbyły się w Warszawie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne Polska—Japonia, na których Polskę w rzucie oszczepem reprezentował znany na gruncie białostockim zawodnik Związku Młodzieży Wlejskiej, pan Luckhaus Edward. Na ostatnich zawodach p. Luckhaus pośl rekord Polski, osiągając wynik 58 m. 6 cm. Poprzedni rekord należał do Smakulskiego z „Pelonji” Lwowskiej i wynosił 57 m. 72 cm. Pan Luckhaus na omawianych zawodach zajął drugie miejsce po świetnym zawodniku japońskim Sumiyoshibi, który osiągnął 64 m. 31 cm.

ZGUBIONO książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Grodno, rocz. 1908, dowód osobisty wydany przez Urząd Gminy Dąbrowa, na imię Karłowicza Teodora, zam. we wsi Gropiszczany, gm. Dąbrowa, pow. Sokólskiego.

Powysze unieważnia się. 613-3

List do Redakcji „Głosu Obywatela”

Przepraszam prosiu o łaskawe umieszczenie w najbliższym numerze „Głosu Obywatela” poniższego pożegnania: „Do wszystkich członków Związku Pracowniców Miejskich w Białymstoku. Kochani Koleżacy! Nie mając możliwości osobiste podziękować każdemu z tych kolegów, którzy nadesłali mi cenny upominek i przepiękny adres z wyrazami uznania mojej skromnej pracy w czasie sprawowania przeze mnie prezury Związku, — tą drogą składam serdeczne podziękowanie i zapewnienie, że pamięć o współpracy mej z Wami, Kochani Koleżacy, pozostanie niezatarta. Odczuwając z Waszych szeregów, chcąc Was zapewnić, że krzywdą, wyrządzoną Wam niedawno przez powołanie Was na byłych w pierwszym samorządzie praw, będzie z biegiem czasu naprawiona. Mieście wiare niezłomną, że nowy samorząd, który już zdołał wrót Magistratu, stan prawny zdoła przetrwać. Czuję!”

Radjo-program Warszawa 1411, 7 m

Table with radio program details including time slots and program names like 'Ważne dla młodzieży szkolnej', 'Ważne dla szkół', 'Koszulki, spodenki, i pantofle gimnastyczne'.

Ważne dla szkół! Koszulki, spodenki, i pantofle gimnastyczne (przepisowe). Tanie, trwałe i wygodne tylko do nabycia w firmie J. i O. KOWARSKI.

Ważne dla szkół! Koszulki, spodenki, i pantofle gimnastyczne (przepisowe). Tanie, trwałe i wygodne tylko do nabycia w firmie J. i O. KOWARSKI.

Ważne dla szkół! Koszulki, spodenki, i pantofle gimnastyczne (przepisowe). Tanie, trwałe i wygodne tylko do nabycia w firmie J. i O. KOWARSKI.

Ważne dla szkół! Koszulki, spodenki, i pantofle gimnastyczne (przepisowe). Tanie, trwałe i wygodne tylko do nabycia w firmie J. i O. KOWARSKI.

Kalendarzyk wyborczy

W „Dzienniku Ustaw” Nr 61 z dn. 30 sierpnia 1930 r. ukazało się pod poz. 492 zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, kontrasygnowane przez Prezesa Rady Ministrów Marszałka Piłsudskiego, Ministra Spraw Wewnętrznych Sławy - Składowskiego i Ministra Sprawiedliwości Cara o wyborach do Sejmu i Senatu. Z powołaniem się na art. 13 i 14 ordynacji wyborczej z dnia 28 lipca 1922 r. oraz art. 8 i 9 ordynacji wyborczej do Senatu z dnia 28 lipca 1922 r., głosowanie do Sejmu wyznaczono na dzień 16 listopada 1930 r., a głosowanie do Senatu na dzień 23 listopada 1930 r. Czynności wyborcze mają być w terminach, oznaczonych w kalendarzu wyborczym, złączonym do powyższego zarządzenia.

7 września r. b. 8 najliczniejszych klubów poselskich przedstawił generalnemu komisarzowi wyborczemu 8 członków państwowej komisji wyborczej i tytuł ich zastępców.

9 września generalny komisarz wyborczy mianuje przewodniczących okręgowych komisji wyborczych, a władze administracyjne ogłaszają podziałe na obwody głosowania. Tegoż dnia ogłoszony będzie skład osobowy i lokalny urzędowy państwowej komisji wyborczej, 11 września dokonane będą wybory członków okręgowej komisji wyborczej przez rady miejskie i sejmiki, 13 września przewodniczący okręgowej komisji wyborczej ogłasza skład osobowy komisji w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Okręgowa komisja wyborcza ogłasza we wszystkich gminach okręgu o dniu wyborów, godzinach głosowania, liczbie posłów, miejscu i czasie, sposobie i ostatnim terminie zgłaszania kandydatów i świadectw o przylączeniu listy okręgowej do listy państwowej, oraz o składzie osobowym komisji wyborczej.

14-go września rada gminna, względnie zebranie sołtysów, względnie komisarz rządowy, względnie wydział powiatowy, mianuje trzech członków obwodowej komisji wyborczej i tytuł ich zastępców.

19 września: naczelniczy gmin sporządza dla każdej miejscowości spis wyborców w trzech egzemplarzach.

Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej zawiadamia naczelnika gminy o składzie odnosnych obwodów komisji wyborczych i podaje o tem do wiadomości publicznej.

20 września: naczelnik gminy przesyła trzy egzemplarze spisu wyborców przewodniczącemu obwodowej komisji wyborczej.

26 września: obwodowa komisja wyborcza przesyła jeden egzemplarz spisu wyborców okręgowej komisji wyborczej.

27 września: obwodowa komisja wyborcza wyklada spisy wyborców do publicznego przeglądu.

7 października: zgłaszanie państwowych list kandydatów.

10 października: ostatni dzień wyłożenia spisów wyborców do przejrzania.

11 października: ostateczny termin wnoszenia reklamacji do obwodowej komisji wyborczej przeciwko pominięciu w spisie lub wpisaniu nieuprawnionego.

15 października: kandydaci z list państwowych składają na ręce przewodniczącego państwowej komisji wyborczej oświadczenie o zgodzie na ubieganie się o mandat oraz stwierdzenie, że kandydat uważa się za obywatela polskiego i że wedle swej najlepszej wiedzy posiada bierne prawo wyborcze.

17 października: generalny komisarz wyborczy ogłasza w Monitorze państwowe listy kandydatów. Ostateczny termin zgłaszania sprzeciwów przeciw reklamacji o wykreślenie ze spisu.

Zgłaszanie okręgowych list kandydatów.

21 października: obwodowe komisje wyborcze przesyłają okręgowym komisjom wyborczym dwa egzemplarze spisu wyborców.

25 października: obwodowe komisje wyborcze przyjmują napływające sprzeciwy przeciwko wykreśleniu ze spisu wyborców i przesyłają je dodatkowo do okręgowych komisji wyborczych.

Kandydaci z list okręgowych składają na ręce przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej oświadczenie o zgodzie na ubieganie się o mandat oraz stwierdzenie, że kandydat uważa się za obywatela państwa polskiego i że wedle swej najlepszej wiedzy posiada bierne prawo wyborcze.

Pełnomocnicy okręgowej listy kandydatów składają na ręce przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej oświadczenie o włączeniu listy okręgowej do listy państwowej.

31 października: okręgowe komisje wyborcze przesyłają obwodowym komisjom wyborczym dwa

egzemplarze ostatecznie zatwierdzonego spisu wyborców, jednocześnie trzeci egzemplarz spisu przesyłają właściwym naczelnikom gmin.

4 listopada: okręgowe komisje wyborcze dostarczają obwodom i komisjom wyborczym afisze z listami kandydatów celem rozplakatowania.

Przewodniczący obwodowych komisji wyborczych wykladają ostatecznie zatwierdzony spis wyborców do publicznego przeglądu.

9 listopada: ostatni dzień wyłożenia do publicznego przeglądu ostatecznie zatwierdzonego spisu wyborców.

16 listopada: głosowanie do Sejmu.

19 listopada: posiedzenie okręgowej komisji wyborczej w celu ustalenia wyniku wyborów do Sejmu.

23 listopada: głosowanie do Senatu.

26 listopada: posiedzenie okręgowej komisji wyborczej w celu ustalenia wyniku wyborów do Se-

Dodatek nadzwyczajny.

Rozwiązanie Sejmu.

Historja fałszywej złotówki.

Przy okienku na poczcie wręczono 1 zł. za znaczek pocztowy. Urzędniczka rzuciła wzrokiem na monetę... Chwila wahania... Podjęła... Idzie do starszego urzędnika... Narada. Wreszcie wraca. Rzut oka na mnie w sposób niepozostawiający wątpliwości, że nale życie trudniej się przemycać fałszywych monet... Staram się przypomnieć sobie, gdzie zmieniłem i gdzie mogłem otrzymać pieniądze... Urzędniczka, widząc wahanie, konkluduje: — Zgłosi się pan do pana kierownika! — Zestawimy protokół. Jak pańskie nazwisko? Zawód? Gdzie pan mieszka? Kiedy pan urodzony? Gdzie pan urodzony? Jakże są imiona pańskich rodziców? Twierdzi pan, że pan otrzymał

fałszywy bilon, gdzie?... — padają inkwizycyjne pytania nieublagani. Podpisuje protokół. Dwa podpisy kwestionujących. Odcisk palca! Czy do albumu przestępców? To wszystko idzie do państwowych zakładów graficznych do ekspertyzy. Orzeczenie wstępne otrzymują władze policyjne, następnie zainteresowana instytucja. — I co potem? — Przeważnie nic... — uśmiecha się urzędnik. — Ale wszyscy muszą spełnić swoje, każdy musi mieć swoją robotę... **SKRADZIONO** książeczkę wojskową na imię Stanisława Wieczorka, roczn. 1899, wystawioną przez P. K. U. Konin. Powyższe unieważnia się. 644-3.

Sady wiejskie

(C. d.)

Tak wygląda ten wdzięczny obrządek wytyczony przez nas, a tak charakterystyczny dla naszych stosunków. Jakże szkody i w jakich wymiarach wynikają z oddawania sadów dzierzawcom na czas lata, wiedzą najlepiej właściciele majątków i folwarków. Ale tak się już u nas przyjęło, że melo który z właścicieli prowadzi ogród na swoją rękę, a jest to przecież przy dzisiejszych niskich cenach na zboże, niewyżytkana należycie gałąź produkcji rolnej. Sadownicy dzierzawcy od wielu lat i we wszystkich prawie okolicach za wyjątkiem Wielkopolski, gdzie jest większa kultura, nie zadają sobie trudu z racjonalnym zbieraniem owoców. Przyzyczerani do pracy lekkiej a wydajnej, nie zdejmują owoców rekami, tylko je trzesza, lub obijają długimi tykami i drągami, raniąc i kalejąc gałęzie, co fatalnie wpływa na rozwój poszczególnych drzew.

Na drzewa niezbyt nawet grubo wchodzą z podkutymi butami, obcierając w ten sposób korę do żywego, co szkodzi na rozwijanie się t. z. zgorzeli, czyli raka. Nie podpierając zwisających się gałęzi obciążonych owocem, doprowadzają do rozdrzenia kory przy nasadzie tychże gałęzi. A na domiar złego, kierując się bezzwrotnym zabobonem, zostawiają na wyjeździe po kilka sztuk owoców na każdym drzewie, jako „zarybek” na rok przyszły, czem zwabiają gromady chłopców folwarcznych, którzy dopełniają tej rabunkowej gospodarki, rzucając w pozostałe owoce kamieniami lub kawałkami drzewa. Do celności tego obrazu należy jeszcze dodać szkody, wyrządzone przez samowolne użytkowanie wszelkich jarzyn, należących do właściciela majątku.

Alle po za temi materialnymi stratami, które w sumie kraj nasz rokrocznie zubożają, jest jeszcze inna dziedzina, stokerć ważniejsza a na szwank narażona, — to ta moralna klęska, jaką ponosi każda wieś i folwark, gdy się taka rodzina sadownika gdzieś na czas lata, ulokuje. Ze paczki lichych papierosów, miarę owoców, t. z. opadków, za kieliszek potajemnej wódki, lub kawałek tandetnego mydła, sadownik taki otrzymuje

wzamian od niedorożków wiejskich, to jajka, to ziarna trochę lub posładu, a często ser i masło wynoszone pokrywką z chaty, bez wiedzy rodziców. Takimi oto metodami, deprawuje się duszę dziecka i znieszcza charakter dorosłych parobków i t. p.

Korzyści materialnej z racji wdzierzawiania ogrodów są w stosunku do strat, — minimalne. Te kilka-czy kilkanaście pudów trzęsionego owocu, który obity o ziemię, gnije szybko w najlepiej urządzonej przechowalni, to zysk istotnie bardzo mały. Pierwszą rękę dzierzawca, z wielkim lamentem sadownik zapłaci, a resztę zawsze wypłacie, wyprosi, a to że miał zły zbiór, że mu połowę rozkradli, i t. p. i koniec końców, co będzie tylko mógł, to urwie. Taki oto jest obraz działalności tej „szaraczki letniej i zimowej” jak mawiał Staszko.

Byłby wielki czas ująć te sprawy w swoje ręce. Wspólnym wysiłkiem, drogą zrzeszenia, można by utworzyć hurtownię współdzielczą, wzorując się na tytu instytucjach tego rodzaju. Inaczej mówiąc utworzyć giełdę owocowo-warzywną, w której konsumenci mogły by każdym konsumentem nabyć towar przez siebie pozyskiwany. Byłby tu owoc letnie, jesiennie i zimowe, starannie segregowane, odpowiednio do jakości. Z biegiem czasu i w miarę rozwoju takiej placówki można by wprowadzić i gałęzie pokrewne, zaśiląc więc hurtownię jarzynami o owocowym, miodem, grzybami i t. p. Ogół producentów mając do wyboru niskie lub wysokie ceny ofiarowywane im przez hurtownię za dostarczony towar, musiałby starać się o doborowe owoce, co wpłynęłoby na rozwój poszczególnych działów sadownictwa. Instruktorzy ogrodnicy poczyliby producentów, jak pielęgnować drzewo owocowe w sadach, czem je zasilać, jak zbierać, pakować i przesyłać owoce. Wzmógłby się hodowla drzew i krzewów owocowych, tak u nas zaniedbana co znów szkole przyczyniłoby się do zakładania na większą skalę szkółek szczepów, suszarni, przetwórnicy i t. p. z wielką korzyścią dla kraju i jego współobywateli.

E. K.

Dzisiaj Film niemy **APOLLO** Początek 6:15, 8:15, 10:15 Ceny od zł 1.50

Ciebie tylko kochałem

Współczesny dramat w 10 aktach. Przebieg Europejskiej wytwórni „Arfa”

Mady Christians i Jan Stille

w rolach głównych

„MODERN” D Z I S Pocz. 6,45, 8,30, 10,20.

KOBIETA BEZ SERCA

Dramat życiowy, na tle walki ludzkich uczuć między macocha, a pasierbem o miłość ojca

w rolach głównych:

Dorota REVIER — Jack HOLT

PONADTO: dodatek śpiewny **PIOSENKI MURZYŃSKIE.**

Kino „Polonia” **D z i s**

PRZEKŁĘTY DOM

DRAMAT SENSACYJNY.

w rolach głównych **WIKTOR Mc. LAGLEN**

i czarująca **EARLE FOXE**

Nadprogram komedia w 2 aktach.

Redaktor przyjmuje od godz. 14-15; telefon Nr 10-066 stodoły. Adm. Redakcji: Bielska od godziny 9-15 i od 17-19. Telefon Redakcji: dziennej—10-06. nojny — 4-04. Rękopisów redakcja nie zwraca

CENA PRENUMERATY: miesięcznej z odnośnieniem do domów, lub przesyłką pocztową — 4 zł.

CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrów wysokości przed tekstem, — 70 gr.; w tekście — 80 gr.; za tekstem — 25 gr.; kronika reklamowa, komunikaty — 1 zł. za wiersz redakcyjny; drobne — 20 gr. za wiersz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne — 50 proc. drożej; z zastrzeżeniem miejsca — 25 proc. drożej. Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy 50 proc. zniżki. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Układ ogłoszeń przed tekstem 5° lamowy, za tekstem 10° lamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.